

DE BEURS

Zaterdag 5 mei 1984

WILLEMSTAD - *Mevrouw Sonia Cuales, Social Affairs Officer, met speciale verantwoordelijkheid voor Vrouwen Zaken op het ECLA/CDCC-kantoor in Trinidad was enkele dagen op Curacao, op verzoek van de Antilliaanse overheid om technisch advies te verlenen bij de voorbereiding van een projekt-voorstel op het gebied van Vrouw en Ontwikkeling. Op de foto overhandigt mevrouw Cuales (rechts) een concept-voorstel aan Minister Margo Croes, die o.m. belast is met vrouwenkwesties. Het dokoment houdt een uitgewerkt voorstel in voor een nationaal Seminar op het gebied van Vrouw, Gezondheid en Seksualiteit, dat in september a.s. op de Antillen zal worden gehouden in samenwerking met het Caribbean Development and Co-operation Committee (CDCC).*

Amigoe

MAANDAG 7 MEI 1984

Doopplechtigheid Cosecha Arubiano

ORANJESTAD — In Cas di Cultura wordt woensdagavond om acht uur de eerste antologie van werken van Arubaanse schrijvers en dichters ten doop gehouden. Het is een boek met 175 pagina's dat de naam kreeg van "Cosecha Arubiano" en werd samengesteld door drs. Frank Booi, Joyce Pereira, Glenda Nava en Wim Rutgers. Het bevat gedichten, fragmenten van toneelstukken die op Aruba in het begin van deze eeuw afgeschreven werden. De Amigoe-bijlage Napa komt uitvoerig op dit "Cosecha Arubiano" terug.

Amigoe

7/5 - 84

Rudy Bedacht officiële vertegenwoordiger

Antillen zijn welkom op Panama gitaar-festival

KRALENDIJK — Tijdens een korte plechtigheid in de Panamense hoofdstad werd aan de CCB-Muziekpedagoog Rudy Bedacht het document overhandigd van zijn benoeming tot officiële vertegenwoordiger voor de gehele Nederlandse Antillen van de Organisatie van het Gitaar-Festival.

De plechtigheid werd bijgewoond door docenten en studenten van de Academia Científica Moderna de la Guitarrá. De directeur van het festival, prof. Francisco Velásquez, benadrukte in zijn toespraak dat Panamá grote waarde hecht aan deelname van de Nederlandse Antillen aan de festivals, en zei te hopen dat door de benoeming van de heer Bedacht de grondslagen zijn gelegd voor verdere ontwikkeling van de kulturele rela-

ties tussen de beide landen.

De heer Bedacht was in Panamá van 23 tot 30 april om met het festival-comité organisatorische besprekingen te voeren inzake de Antilliaanse deelname aan het Festival, dat dit jaar van 10 tot en met 17 september zal plaatsvinden. De officiële toelating van de Nederlandse Antillen heeft onder meer tot gevolg, dat iedere bezoeker uit de zes eilanden van de Antillen kosteloos zal mogen deelnemen aan alle evenementen van het festival.

Gitaristen uit de Nederlandse Antillen mogen desgewenst ook eigen dan wél andere composities vertolken op het podium van het Teatro del Hombre Panameño, waar iedere avond van het festival muziekuitvoeringen zullen worden gegeven.

Sticusa-steun voor film over Papiamentu

WILLEMSTAD — De Sticusa heeft alsnog besloten steun te verlenen aan de productie van een film over de geschiedenis en het ontstaan van het Papiamentu. Aanyankelijk was een dergelijk verzoek afgewezen, zo blijkt uit het Sticusa-journaal, het orgaan van de Stichting voor Culturele samenwerking (Sticusa).

Op grond van andere informatie welke men later ontving is de Sticusa op zijn weigering terug gekomen. Men stelt zich daarbij op het standpunt dat men elke doelgerichte activiteit ter bevordering van de studie van en de voorlichting over het Papiamentu wil steunen. Wat betreft de film heeft men nu begrepen dat de initiatiefnemers mikken op een voor het universeel bestemde kunstzinnige film waarin de hede van de Papiamentu-sprekende Antillianen voor zijn eigen taal centraal zal staan. Voor zijn steun stelt Sticusa echter als voorwaarde dat drs Raul Romer bij het uitwerken van de plannen nauw betrokken moet worden en dat deze linguïst bereid moet zijn om zijn naam aan de film te verbinden. Aldus het Sticusa-journaal.

DE BEURS

12-5-84

TENTOONSTELLING RELIGIEUZE VOORWERPEN

ORANJESTAD — Het Instituut voor Cultuur gaat een tentoonstelling organiseren met als titel "Liturgie en devotie". Twee aspecten van het hedendaagse religieuze leven zullen belicht worden. In het liturgische gedeelte zal men voorwerpen kunnen zien, die gebruikt worden tijdens de religieuze diensten van de verschillende godsdiensten, zoals misboeken, kelken, kruisbeelden, kleding enz. In het onderdeel zal men kunnen zien prenten, rozenkransen, beelden, medailles enz. Ver-

Cola Debrot Prijs voor Dr. van Eps

WILLEMSTAD — De Cola Debrot prijs die jaarlijks wordt toegekend aan een persoon die zich gedurende de laatste vijf jaar zeer verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van cultuur in het algemeen, is dit jaar toegekend aan Dr. L. (Wim) Statius Van Eps op het gebied van de wetenschappen.

De beoordelingscommissie

bestaande uit de heren Harold Arends, Jos Eustatia, Dennis Hollander, Gerard van Buurt en mevrouw Lucilla Engels stemden unaniem op Dr. L. (Wim) Statius van Eps voor de Cola Debrot prijs '84 voor zijn geweldige bijdrage aan de medische literatuur in het algemeen op Curacao.

Dr. van Eps heeft door zijn publicaties in internationaal zeer bekende tijdschriften ons eiland in het buitenland waardig gepropageerd. Deze prijs die traditiegetrouw op 4 mei de geboortedag van Cola Debrot wordt uitgereikt, zal op verzoek van Dr. van Eps pas begin juli op Curacao plaatsvinden daar hij in Nederland woonachtig is en hij de prijs lever op zijn geboorte eiland in ontvangst wenst te nemen.

schillende organisaties op dit gebied hebben grote medewerking verleend voor het totstandkomen van deze tentoonstelling. De tentoonstelling wordt maandagavond acht uur geopend door pastoor Berlage en zal dagelijks voor het publiek te bezichtigen zijn vanaf de middaguren tot negen uur 's avonds in het Instituut voor Cultuur, naast de katholieke kerk in Oranjestad.

Groepen of organisaties, die de tentoonstelling gedurende kantooruren willen bezichtigen kunnen contact opnemen met het Instituut voor Cultuur, telefoons 22185 of 31618.

De Antillen van Vijf verenigd in OCSNA

Angel Salsbach in wolken over culturele samenwerking

KRALENDIJK

Woensdag hebben de gedeputeerden en vertegenwoordigers van de culturele afdelingen van Curaçao, St Maarten, St Eustatius, Saba en Bonaire in de zaal van de Pasagrahan op Bonaire een protocol ondertekend dat een culturele samenwerking tussen de vijf eilanden van de Nederlandse Antillen inluit. Bij deze ondertekening werd tevens het Orgaan Culturele Samenwerking Nederlandse Antillen (OCSNA) ingesteld.

Vertegenwoordiger van het departement van Cultuur en Opvoeding Angel Salsbach benadrukte dat de gedeputeerden en functionarissen van de afdeling Culturele zaken een waardevolle bijdrage hebben geleverd die dan uiteindelijk resulteerde in de oprichting van de OCSNA en de ondertekening van het samenwerkingsprotocol.

Frank Rozendal, hoofd van de Curaçaose afdeling Cultuur en opvoeding memoreerde dat er bij de gevoerde besprekingen telkens voor ogen gehouden werd dat er een uitwisseling en een samenwerking moest zijn op cultureel en onderwijskundig terrein tussen de vijf eilanden. Tijdens de laatste besprekingen, aldus Salsbach kreeg de heer Rozendal de volledige steun van gedeputeerde Franklin Crestian van Bonaire en gedeputeerde Hassel van Saba. Volgens de heer Hassel zouden de eilanden momenteel niet voor de staatkundige problemen staan als er eerder een overeenkomst bereikt zou zijn op cultureel gebied tussen de eilanden. Gedeputeerde Franklin Crestian van Bonaire heeft een zeer waardevolle bijdrage geleverd om tot de OCSNA te komen, speciaal wat betreft de toekomstige relatie op cultureel gebied tussen Nederland en de Antillen, terwijl ook de vertegenwoordigers van Sint Maarten en Saba, de heren Bailey en Lopez volgens de heer Angel Salsbach ook hun steentje hebben bijgedragen tot het goede verloop van de vergaderingen.

Dat deze vergaderingen uiteindelijk mogelijk zijn is echter te danken aan minister Jaques

Veeris die in 1980 een culturele nota liet samenstellen die betrekking had op de veranderingen die zouden moeten komen op cultureel gebied op het moment dat de situatie van de staatkundige structuur daarom vroeg, aldus Salsbach.

Volgens Salsbach zal het ondertekende protocol op enkele kleine wijzigingen na die slechts betrekking hebben op de samenstelling van het protocol en niet de intentie die erin vermeld staat, ook kunnen dienen als er

in de toekomst sprake zou zijn van de republieken Curaçao, Bonaire, St. Maarten, St Eustatius en Saba.

Tenslotte memoreerde Salsbach dat op het moment dat minister Lesley Navarro de portefeuille van Culturele Zaken overnam het werk van de heer Veeris toch werd voortgezet, terwijl tenslotte minister Margo Croes de moeilijke taak op zich had genomen om de laatste hand te leggen aan de verwezenlijking van de OCSNA.

De Beurs

zaterdag 11 mei 1984

WILLEMSTAD - Ter gelegenheid van het verlenen van een eredoktoraat aan onze welbekende stadsgenoot en linguïst de heer Antoine J. Maduro heeft de Openbare Bibliotheek aan het Johan van Walbeeckplein een tentoonstelling georganiseerd van zijn publicaties. Deze tentoonstelling is te bezichtigen van heden 11 mei tot en met 18 mei 1984 gedurende de openingstijden van de openbare bibliotheek

Onder de geexposeerde boeken was er tevens een interessante encyclopedie van Caribische Schrijvers uitgegeven in Washington geheten "A Bibliographical critical encyclopedia of Caribbean writers".

In dit boek is er een foto van Antoine Maduro met het onderschrift "Poet, historian, linguistic scholar" en vervolgens al zijn oeuvres.

DOCTOR

Deze week stond in het teken van de ere-promotie van Antoine Maduro, linguïst vanaf het eerste uur, een man die altijd geijverd en gepleit heeft voor goed Papiaments. Niet om zich op deze wijze af te zetten tegen Nederland en het Nederlands, zoals de heethoofden van de SITEK, maar gewoon uit liefde voor een taal die in de wereld een unieke plaats inneemt en het niet nodig heeft om gebruikt te worden als een politiek instrument om eigen onlustgevoelens en minderwaardigheidscomplexen mee af te reageren.

Daarom doet het juist goed dat een persoon, die ijvert voor taalzuiverheid en goed woordgebruik voor dit voortreffelijke werk geëerd is. Tegenwoordig lijkt het of het dialect dat elders op het eiland gesproken wordt alleen maar Papiaments mag heten, het algemeen beschaafd Papiaments raakt steeds meer op de achtergrond en steeds meer barbarismen sluipen het Papiaments binnen.

Op de tv beweert Sidney Joubert rustig dat "fuse" een Papiaments woord is, terwijl het aan de Engelse taalschat ontleend is! Sommigen gaan zover Maikel Djeksen op deze manier fonetisch neer te schrijven en dat dan Papiaments te noemen! Er valt voor taalzuiveraars en taalpuristen juist in deze tijd veel te doen, want van alle kanten stormen de barbarismen het Papiaments binnen, juist ook door toedoen van degenen die beter dienen te weten en die proberen anderen een zuivere spelling aan te leren...

De verdiensten van Antoine Maduro zijn op de juiste wijze geëerd en het zal beslist niet aan hem liggen om allerlei onzuiver taalgebruik aan de kaak te stellen. De spelling is slechts een serie afspraken binnen de gemeenschap en een middel om volgende generaties te helpen de taal foutloos neer te schrijven. Veel erger is het als er wordt gezondigd tegen het woordgebruik en de uitspraak. "Paso" is een voorbeeld van iemand die te lui is om paso(m)bra te zeggen en daarom maar de helft inslikt.

Maar daarom blijft het wel zeer lelijk en slordig taalgebruik. De pas gepromoveerde doctor zal dit voor ons allen wel in de gaten houden en waar nodig zijn waarschuwingen publiceren. Zijn ere-promotie deed herinneringen oproepen aan die van een andere grote Antilliaan, dr. Efraim Jonckheer. Toen deze promoveerde waren er personen die hun diploma terug wilden sturen naar hun Alma Mater, omdat ze het bijeen houden van de Antillen gedurende een 10-jarige periode als minister-president geen bijzondere prestatie dachten...

Reeds onder zijn opvolger sloeg de vlam in de pan en alle premiers na hem hebben de grootste moeite gehad de Antillen bij elkaar te houden. Tot dat dan nu het punt bereikt schijnt te zijn dat de eilanden elkaar vaarwel gaan zeggen.

Aruba wil zonder LAGO rustig alleen doorgaan, waarheen en waarmee dat weten ze nog niet, als ze maar los komen van dat vermaledijde Curaçao en op de Bovenwinden wordt gewerkt aan een blauwdruk voor een Bovenwindse Federatie waar St. Maarten de lakens in uit moet gaan delen, want die willen ook niet hebben dat in een Antillen van de Vijf Curaçao een dominerende positie in gaat nemen.

Het blijven allemaal luchtkastelen en fata morgana's, de praktijk wijst uit dat het niet kan. Dezelfde praktijk waarin doctor Antoine Maduro dagelijks noteert wat er nu weer voor kwalijks geschreven wordt in het Papiaments en precies dezelfde dagelijkse praktijk waarin het doctor Efraim Jonckheer gelukte om een politiek zwaargewicht als Juancho Irausquin tien jaar lang met hem te laten samenwerken. Dat is een bijzondere prestatie, want sedert de laatste tien jaar bestaat de samenwerking uit kijken en schelden en dat gaat soms gepaard met een Papiaments waar dr. Antoine Maduro beter even zijn oren voor kan sluiten!

Expositie Amerikaanse artiesten in museum

WILLEMSTAD— Het Curaçaosch museum houdt 15 mei een expositie van werken van Amerikaanse tekenaars. De opening is halfnegen 's avonds. De coördinatie hiervan is in handen van Egberdien van Rossum. Het betreft een expositie van werken op papier van onder andere John Costin, Harry Fox, Bill Hoscins, Steve Lotz, Linda Molto, Barbara Kline, Linda Rene, Beth Ford, Rolf Holmquits, Scott Keely, Thomas Koole, Barbara Melby-Burhans, Mary Wheeler Bassham, Josette Urso en Gregory Lawler.

Ingezonden

U.N.A

IN UW KRANT van zaterdag 12 mei las ik dat de afkorting UNA staat voor "Universidat Nashonal di Antia" (pagina 3). Is het onwetendheid van de journalist en gaat het hier om een foutieve vertaling van de naam "Universiteit van de Nederlandse Antillen" of is het onwetendheid van mij en heeft de Universiteit van de Nederlandse Antillen inderdaad een naamsverandering ondergaan?

T. PRUIS

NOOT REDACTIE: Het is noch onwetendheid van de redactie, noch een redactie-fout. Het is de overname van een benaming die vrijdag door functionarissen van de bewuste universiteit zelf is gebezigd als de afkorting voor UNA. Die Papiamentu-afkorting komt overeen met de "Universiteit van de Nederlandse Antillen".

Het flamboyante Kamerlid Wijnie Jabaaij:

"Ik was kwaad en ben het nog"

WILLEMSTAD — Onder de kop "Je moet je springerigheid houden" heeft parlementair redacteur van het NRC Handelsblad en Amigoe-correspondent in Den Haag Frans Kok een artikel geschreven naar aanleiding van een vraaggesprek met het PvdA-Kamerlid mevrouw Wijnie Jabaay. Dat gebeurde in het kader van een reeks vraaggesprekken met «specialisten» op diverse terreinen onder de Kamerleden. Jabaay wordt de Antillenspecialist van de PvdA-fractie beschouwd.

Frans Kok vangt aldus aan: "De vakspecialisten in de Tweede Kamer zijn meestal niet de meest flamboyante figuren. Dat geldt niet voor Wijnie Jabaay. Met passie en overgave behartigt zij voor haar fractie, de PvdA, zaken betreffende de Antillen. Ze legt uit hoe dat zo gekomen is en waarom zij ten koste van alles haar eigen aparte stijl wil handhaven". Daarna volgt een weergave van het gesprek.

"IK KOM VAN HET Eiland van Dordrecht. Ik heb daaraan een eiland-mentaliteit te danken en daarom weet ik hoe het voelt om opeens eiland te wonen, ook al ligt het in de Caribische Zee, en welke problemen dat geeft".

Dit antwoordt Wijnie Jabaay op de vraag hoe je het van schooljuffrouw brengt tot Antillenspecialist van de grootste Tweede Kamer-fractie. "Ik wist niets van de Antillen toen ik vijf jaar geleden Kamerlid werd, maar ik moest invallen in een parlementaire delegatie voor een fractiegenoot die verhinderd was en toen ben ik direct verliefd geworden op de Antillen. Het is in mijn bloed gaan zitten en nooit meer overgegaan".

"Buiten de officiële programma ben ik er op uitgetrokken en wat ik toen zag! Ik wist niet dat het mogelijk was in ons koninkrijk: de grote werkloosheid, de slechte huisvesting, het ontbreken van een ziekteverzekering en de Nederlandse overheersing op economisch terrein".

Wijnie Jabaay is full-time pleitbezorgster van de Antilliaanse zaak in het Nederlandse parlement. Daarnaast doet zij ook culturele minderheden en is zij, maar dat spreekt vanzelf als vrouw, lid van de Emancipatiecommissie.

Zij valt op in de Kamer door de volstrekt ongekunstelde manier waarop zij haar mond pleegt te roeren. Zij heeft lak aan het jargon en de omfloerste wijze waarop Kamerleden meestal opereren en lijkt daarmee de trouwste aanhangster van de VVD-slogan "gewoon jezelf zijn". Menig bewindspersoon weet niet goed raad met haar recht-door-zee benadering en reageert dan maar wat lacherig met een ongemakkelijk contra-grapje.

VAN DER STEE

Degene met wie zij het voortdurend aan de stok kreeg, was Fons van der Stee, die naast Financiën ook de Antillen erbij deed. "Een slechte combinatie", vindt Wijnie Jabaay, "want op een gegeven moment bleek dat hij 25 miljoen uit het stuwmeer van ontwikkelingssamenwerking had gehaald om zijn Elisabeth ziekenhuis op Curaçao te financieren. Dat heb ik als beginnend Kamerlid ontdekt en toen probeerde Van der Stee me op alle mogelijke manieren in de Kamer te grazen te nemen. Ik laat me daardoor niet van de wijs brengen. Ik ben uit kwaadheid de politiek in gegaan en kwaad ben ik nog steeds, zeker als ik merk dat ik niet serieus wordt genomen, terwijl ik gewoon mijn werk doe. Ik denk dan, ik zal jou wel eens even".

"Uiteindelijk heeft Van der Stee het geld terug moeten storten en is ook de bouw van het ziekenhuis, dat hij op een achternamiddag aan Curaçao had beloofd, niet doorgedaan. Later op een receptie slaat ie dan een arm om me heen en zegt: "Wijnie, ik ben wel erg onder de indruk van je betrokkenheid bij de Antillen.

Kijk, daar houd ik dus helemaal niet van. Ik ging een eindje van hem afstaan en zei: dat moet je in de Tweede Kamer tegen me zeggen en niet hier".

Hoe groot is haar invloed op het beleid van de betrokken bewindslieden? "Dat is moeilijk te meten. Van der Stee luisterde niet naar me, maar toch heb ik het voor mekaar gekregen dat door de nieuwbouw van het Elisabeth ziekenhuis een streep is gezet. Voor mij stond direct vast dat de exploitatie daarvan voor Curaçao absoluut onbetaalbaar zou worden. Ik ben bestuurslid geweest van het Dordtse Gemeenteziekenhuis en wist dat het het stomste was dat je kon doen. Je kon veel beter het oude ziekenhuis opknappen".

"Met Den Uyl die daarna korte tijd Antilliaanse Zaken deed, liep het contact natuurlijk veel soepeler, maar ja, die weet zelf zo vreselijk veel van de Antillen, dat is onvoorstelbaar. Jan de Koning is veel meer geneigd te luisteren naar wat de Kamerleden hem voorhouden dan Van der Stee, al weet je niet in hoeverre hij het meeneemt in zijn beleid. De voltooiing van het ziekenhuisje op St. Eustatius heb ik gelukkig ook kunnen tegenhouden. Dat ging maar om acht ton, maar het was eigenlijk ook een schandaal van de eerste orde, omdat het op geen stukken na door het eiland zelf te exploiteren was".

"Verder ben ik al tijden bezig de hoge vliegtarieven van de KLM omlaag te krijgen, dat zou goed zijn voor het contact tussen de Antillen en Nederland. Vorig jaar ben ik er met mijn kinderen op vakantie geweest en eigenlijk zouden alle Kamerleden erheen moeten, zoals ze ook in het weerbericht hier de temperatuur op de Antillen moeten melden, dan voelen de mensen nog iets van betrokkenheid".

"Vanuit de Antillen wordt er heel vaak een beroep op me gedaan; ik heb een soort ombudsfunctie bij migratie- en naturalisatie-problemen en bij het opzetten van bedrijfjes. Ze weten me altijd te vinden omdat ik de naam heb hart voor de Antilliaanse zaak te hebben".

Is het een handicap of een voordeel dat u uw eigen, afwijkende stijl blijft hanteren in het Haagse mannen-wereldje? "Dat weet ik niet, maar als ik mijn emoties niet meer mag laten zien, ga ik er meteen uit. Mannen zouden dat eigenlijk ook meer moeten doen, jeraakt anders vervormd hier. Ik vind dat je je springerigheid moet houden en af en toe moet zeggen wat je zomaar voor de mond komt, anders word je een robot".

HANDJE AARDE

Als vanzelf gaat zij over op haar andere passie: de emancipatie. "Het zou goed zijn als mannelijke Kamerleden wat meer huishoudelijk werk deden thuis, dan merken ze zelf hoe geestdodend dat kan zijn en dan kwamen er wel meer crèches, bijvoorbeeld ook in de Tweede Kamer. Het is toch belachelijk dat er hier in de Kamer geen kinderopvang is. Het is dat ik er te oud voor ben, maar als ik nog een kind zou krijgen, zou ik het meenemen naar de grote vergaderzaal en het daar de borst geven om aan te tonen hoe idioot het is dat er geen kinderopvang bestaat".

Op de Antillen hamert zij ook voortdurend op de vrouwen-emancipatie, dat wil zeggen vooral op de politieke bewustwording van de vrouwen, want op ander gebied zijn zij daar al geëmancipeerd van nature. "Ik vraag Jan de Koning voortdurend hoe vrouw-vriendelijk zijn beleid is en onlangs heeft hij beloofd een conferentie van vrouwen-organisaties van alle zes eilanden te subsidiëren".

Zij heeft grote bewondering voor de socialistische premier Don Martina. Zij vertelt dat zij eens een handje aarde uit Dordrecht voor hem heeft meegenomen. "Er was een grote receptie aan de gang en ik ben toen naar Don toegegaan en heb tegen hem gezegd: Don, ik heb wat aarde meegebracht uit de Statenhof van Dordrecht, vlak bij mij om de hoek. Daar lag in 1572 het begin van de Nederlandse vrijheid. Het is een symbool van mijn wens dat jullie ook naar echte vrijheid en onafhankelijkheid toegroeien. Ik heb toen scherp opgelet wat hij zou doen. Hij stopte de aarde zorgvuldig in de zijzak van zijn pak en de hele receptie door heeft hij zijn hand erop gehouden. Toen ik dat zag, kon het niet meer stuk tussen ons".

Rotary publikatie lezing

Dr. Roberto Palacios

WILLEMSTAD - De Rotary Club Curacao heeft onlangs een goed verzorgde publicatie uitgegeven van de eloquente toespraak van de Venezolaanse historicus en diplomaat Roberto H. Palacios G. welke hij hield gedurende de buitengewone conferentie van de Rotary Club Curacao op 11 augustus 1983 in het kader van de viering van de herdenking van de 200ste geboortedag van Simon Bolivar. Het uitgeven van dit beknopte oeuvre "Bolivar y Curacao" van Dr. Palacios werd mogelijk gemaakt door de zeer genereuze donatie van onze welbekende Maduro & Curiel's Bank N.V.

Het voorwoord is van Edsel (Papy) Jesurun in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Rotary Club Curacao voor het jaar 1983/84.

Dr. Palacios is een zeer bekend persoon op ons eiland die sterke banden heeft met Curacao daar hij bij de lagere school doorliep en doordat zijn moeder mevrouw Christina Palacios hier nog steeds woonachtig is.

Hij voltooide zijn universitaire studie aan de Harvard Universiteit in Zwitserland, vervolgens studeerde hij aan de Universiteit van Genève, doorliep het opleidingsinstituut voor diplomaten in Madrid, Spanje, vervolgens het instituut voor internationaal Recht in Den Haag en volgde tevens colleges aan de Universiteit van Amsterdam en de Universidad Central van Caracas.

Als diplomaat was hij verbonden aan de Venezolaanse ambassades in Den Haag, Japan en Korea, Kuwait, Qatar en de Arabische emiraten en tevens was hij de eerste afgezant van de Venezolaanse Regering in Peking, China.

Als Chef Protocol van de Ministerie van Buitenlandse Zaken coördineerde hij de officiële buitenlandse bezoeken van de toenmalige President van Venezuela, Dr. Carlos Andres Perez. De laatste jaren is hij aangesteld als commissaris in dienst van de Ministerie van Buitenlandse Zaken van Venezuela voor het project tot het terugvorderen van een historische schat aan Venezolaanse documentatie die onder leiding is van de eminente historicus senator Ramon J. Velásquez, en sinds 1982 leidt Dr. Roberto Palacios het project "Brion y Bolívar" dat onder auspiciën is van Premier Don Martina, en de Antilliaanse regering om in

het kader van (het terugkrijgen?) van de Nederlandse en Curaçaose documentatie die verband houden met Admiraal Luis Brion en de geschiedenis van Curacao gedurende de vrijheidsstrijd voor de onafhankelijkheid van Venezuela en Zuid Amerika te bewerkstelligen.

Deze bijzondere uitgave is opgedragen aan de vader van Dr. Palacios, wijlen Luis H. Palacios die één van de oprichters was van de Rotary Club op Curacao in 1937.

Amigoe

DINSDAG 15 MEI 1984

Zout dringt door in muur gerestaureerd pand Scharloo

WILLEMSTAD - Het nieuwe gebouw van de Sectie Cultuur heeft te kampen met zout dat door de muren dringt. Als gevolg daarvan kan de danszaal niet gebruikt worden.

De mate waarin de muren door het zout werden aangetast, maakten dat de elektrische leiding moest worden verwijderd. Het wordt daarom onverantwoord geacht om onder die omstandigheden de danszaal af te staan. Alles wat daar aan activiteiten wordt georganiseerd gebeurt onder auspiciën en verantwoordelijkheid van deze overheidsdienst. Er zal pas weer gebruik gemaakt kunnen worden van de zaal als de zaal hersteld is.

Deze dienst huurt dit pand van de stichting Monumentenzorg die het pand heeft gerestaureerd.

Antilliaanse manifestatie geopend in Nieuwe Kerk

AMSTERDAM (ANP) - Burgemeester Van Thijn heeft dinsdagavond in de Nieuwe Kerk in Amsterdam in aanwezigheid van onder anderen koningin Beatrix een Antillen-manifestatie geopend.

Van Thijn herinnerde in zijn openingstoespraak aan de 15-jarige Antilliaanse jongen Kerwin Duinmeijer die vorig jaar in Amsterdam louter vanwege zijn afkomst door een Nederlandse leeftijdgenoot werd doodgestoken. „Dat was de somberste dag van mijn burgemeesterschap,” aldus Van Thijn: „Wij moeten iedere dag opnieuw tegen racisme strijden.”

De Antillen-manifestatie duurt twee weken en is een initiatief van het kabinet van de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen, de Stichting voor Culturele Samenwerking (Sticus) en de Antilliaanse welzijnsstichting FAA die de belangen behartigt van de Antillianen in Amsterdam. Van Thijn zei dat in Amsterdam zeer veel Antillianen wonen.

De manifestatie in de Nieuwe Kerk bestaat uit muziek, dans, toneel, forumdiscussies en lezingen. Ook toerisme en bij voorbeeld vrouwenbewegingen komen aan bod. In de kerk zijn bovendien exposities ingericht van Antilliaanse kunstenaars.

Koningin Beatrix bracht een bezoek aan de Nieuwe Kerk in Amsterdam, waaraan Antilliaanse week werd geopend. Enkele artiesten werden daar aan de als steeds glimlachende majesteit voorgesteld.

FOTO INTERPRESS

DE BEURS

Woensdag 16 mei 1984

Bezoek Onderwater Park Curacao op druk duikprogramma

PRINS BERNHARD GAST VAN STINAPA

WILLEMSTAD - Het onlangs officieel geopende Curacaose Onderwaterpark kan deze maand op koninklijke belangstelling rekenen. Prins Bernhard, die van 23 tot en met 26 mei een bezoek aan de Antillen zal brengen, is van plan tijdens zijn korte verblijf op Curacao een duik te nemen in het park. Dit zal op de laatste dag van zijn bezoek gebeuren. Daarna vertrekt de Prins naar Caracas.

De Prins die niet in zijn hoedanigheid als lid van de Koninklijke familie reist, maar strikt privé de Antillen bezoekt, draagt het park uiteraard een warm hart toe. Zelf was hij voorzitter van het Wereld Natuurfonds, afdeling Nederland. Dit fonds heeft de realisering van het park medegefinancierd. Als ere-lid van het W.N.F. zal de prins vier dagen de speciale gast zijn van de Stichting Nationale Parken (Stinapa) die een programma heeft georganiseerd waarin nogal wat duik-evenementen voorkomen. De meeste hiervan zullen in de wateren rond Bonaire gebeuren. Of Prins Bernhard die ondermeer als verwoed duiker en snorkelaar bekend staat - de

laatste dag van zijn bezoek op Curacao nog de moed heeft als duiker het park te bezoeken, of dat hij zich van de "glass-bottom-boat" van Dive Curacao zal bedienen is nog niet bekend. In ieder geval zal hij bij het Princess Beach te water gaan.

Zwart Koraal

Zoals bekend biedt het onderwaterpark diverse attracties. Vooral het "wrakduiken" op de Superior Producer en het sleepbootje is erg in trek. Voor de liefhebbers van de onderwaterflora is het leuk te weten dat een dezer dagen het cultiveren van koraal, met name van het waar-

devolle zwart koraal van start gaat. Dit is een project van Bert Knubben die hier al jaren mee experimenteerde. Onlangs werd dit boeiende project door het BC goedgekeurd. Het cultiveren van koraal is geen gemakkelijke opgave. Het vergt veel moed en geduld, maar Knubben, zwartkoraal expert is enthousiast en weet zich gesteund door de marien-biologen Van 't Hof en Sybesma van Stinapa.

Vakantie

Ondanks dat Prins Bernhard een privé-bezoek brengt aan de Antillen, is er eigenlijk weinig ruimte voor een echte vakantie. De Prins die de 23ste mei 's avonds uit Miami op Curacao aankomt, vliegt direct door naar Bonaire, waar hij kan rekenen op een druk duikprogramma. Vlak voordat hij het Curacaose onderwaterpark zal bezoeken (26 mei) staat er ook nog een bliksem uitstapje naar Aruba op de agenda.

Drieduizend man op Antillen-manifestatie

Nydia Ecury, hoogtepunt op eerste bezoekersdag

— door JOS DE ROO —

AMSTERDAM — Met een kleine drieduizend bezoekers op de eerste dag van de Antillen-manifestatie zijn de organisatoren tevreden. Het hoogtepunt van de dag was het optreden van Nydia Ecury met haar «one woman show». Dat was vooral een feest voor de Antillianen zelf, omdat het grootste deel van de show in het Papiamentu was.

Overdag ging de meeste aandacht van de bezoekers uit naar de Antillen als vakantiebestemming en naar de verschillende kraampjes met Antilliaanse hapjes. Maar ook de speciaal ingerichte stands van Galerie Bloemhof met werk van Ocalia en die van de beeldhouwer Nelson Carillo en de pottenmaakster Nydia Petronia en Yvette Ecury mochten niet over belangstelling klagen.

"Het was een goede dag. Overdag waren er zo'n 2500 bezoekers die een kijkje kwamen nemen", zo typeerde R. Neslo van de Fundashon Antiano Amsterdam de eerste dag dat de Antillen-manifestatie voor het publiek geopend was. De grote drukte wordt vooral in het weekeinde verwacht. Dan vinden er ook verschillende activiteiten buiten het kerkgebouw op de Dam plaats. Opvallend was dat zoveel buitenlandse toeristen een kijkje kwamen nemen in het kerkgebouw. "De meesten zijn heel geïnteresseerd. Ze weten niets van de Nederlandse Antillen en als we ze uitleggen waar het land ligt en wat er allemaal te doen is, worden zij heel enthousiast", aldus een tevreden Neslo.

Veel aandacht is er voor de toeristische stands. Het eiland Aruba biedt zich in samenwerking met de KLM voor 1984 gulden (Nf) aan. Het loopt er storm, de folders zijn bijna niet aan te slepen. Ook veel belangstelling is er voor een reisbureau dat een reistour Brussel- Martinique aan-

biedt voor 1150 gulden (Nf) een jaarretour. Met een kleine bijbetaling komt men ook nog op de Antillen terecht. Vooral veel Antillianen laten zich er informeren. Ze zijn de hoge KLM-tarieven duidelijk zat.

Gisteravond bezochten vooral Antillianen de Nieuwe Kerk. Nydia Ecury trad er op. Ze oogstte grote bijval met haar rake typering van Antilliaanse typen. Vooral voor Antillianen die al enige tijd in Nederland zijn, was haar optreden een feest van herkenning van hun eigen eigenaardigheden. Voor de Antilliaanse gemeenschap in Nederland was de overkomst van Nydia Ecury een schot in de roos.

Nederlanders en buitenlandse toeristen die tijdens haar optreden naar binnen kwamen, stonden enige tijd verbaasd naar haar optreden te kijken en dropten dan af naar de vele exposities die in het kerkgebouw gehouden worden. De Sticusa is op volle oorlogssterkte uitgerukt. De complete uitleen- collectie van schilderijen hangt er. Jammer dat de Sticusa het schilderij van Cola Debrot, gemaakt door Carel Willink, voor deze bijzondere gelegenheid er niet aan toegevoegd heeft.

De onderwijs- tentoonstelling met dertig panelen vol kleurenfoto's en gebruiks- voorwerpen is er ook. En twintig panelen met foto's die een beeld geven van het leven op de Antillen met een bijbehorende dia- presentatie.

Rechtstreeks uit de Antillen is er een verkoop- expositie met werk van Antilliaanse schilders: Ellis Lopes, Ruby Bute, Babs den Hollander, Wilson Garcia, J. Donati, Evelino Fingal, Yubi Kirindongo, Toton Quandt, Rie Verhoef- De Pree, Antoine Ghering, Papa Milaan, Synric Griffith, Tony Monsanto, Giolina Henriquez, Suzanne Perlman, Jean Girigori hebben op deze manier de kans om buiten de Antillen bekendheid te krijgen.

Een groot deel van de tentoonstelling over het leven van Pedro Luis Brion is er ook. En als klapstuk staat in het koorge-deelte de mooie tentoonstelling over architectuur en kunst van de Nederlandse Antillen. Heel mager steekt daarbij af de verzameling van honderd literaire werken die zonder enige toelichting is neergelegd. Slordig uitgezocht ook. Ik zie geen reden waarom Sarnani Hai van Bea Vianen opeens Antilliaans geworden is.

De kapellen van de kerk trekken veel bezoekers. In die besloten ruimtes komt onder andere Galerie Bloemhof goed voor de dag met fleurig werk van de pas overleden schilder Hipolito Ocalia. Met zorg bijeengebracht werk uit particulier bezit in Nederland. In een andere kapel geeft de beeldhouwer Nelson Carillo demonstraties.

En voor wie dit allemaal nog niet genoeg is, zijn er doorlopende video- presentaties. Op het programma staan er ondermeer: Julio Perenal, dichters van het papiamentse lied, Rudy Martina: in memoriam Cola Debrot, Fridi Martina en Edsel Samson. En in de middagpauze als veel Amsterdammers even binnen wippen worden er films getoond. Ondermeer Mozaiko Kultural, Lanta para Watapana, muziek-instrumenten van de Nederlandse Antillen, Buskando en Our small, smaller, smallest is-land.

Zoveel Antillen in de ruimte van één kerk kom je op de Antillen nog niet tegen.

Door de aanwezigheid van koningin Beatrix bij de opening trok de Antillen-manifestatie veel aandacht in de Nederlandse pers. Ook het tv- journaal gaf er beelden van. Op dezelfde avond trad Mavis Albertina twintig minuten lang in de populaire talkshow van Sonia Barend op. Zij vertelde vooral over haar werk bij TeleCuraçao.

Dr Jaap van Soest op Antillen-manifestatie:

Antillen rijkste land van Caribisch gebied

— Door JOS DE ROO —

AMSTERDAM — Als de Nederlandse Antillen zich meer richten op de eigen regio, zal blijken dat ze niet de armste Nederlandse provincie zijn, maar het rijkste land uit het Caribisch gebied. Na St Helena en de Falklands eilanden die niemand serieus neemt, krijgen de Nederlandse Antillen het grootste bedrag aan ontwikkelingshulp per hoofd van de bevolking. Dr Jaap van Soest noemde dit op de Antillen-manifestatie geen gelukkige situatie. "Door de grote hulp worden de Antillen niet geconfronteerd met de zorgen van een volwassen, bijna het huis verlatende dochter. Nederland moet wat betreft de ontwikkelingshulp meer de boot afhouden en de Antillen moeten meer naar hun omgeving kijken", aldus Jaap van Soest. Om zijn stellingen werd hij heftig aangevallen door een groep jonge Antillianen met wie discussieren helaas niet mogelijk bleek. De eerste lezing op de Antillen-manifestatie eindigde daarom in een onverkwikkelijke chaos.

Aan één doel beantwoordde de lezing niet: Nederlanders informeren over de Antillen. Het publiek bestond hoofdzakelijk uit Antillianen. Van Soest zat daar een beetje mee in zijn maag, omdat hij een lezing voorbereid had voor mensen die niets van de Antillen afwisten. Hij schetste bijvoorbeeld uitvoerig de geschiedenis van de landbouw waar de Nederlandse overheid noch de Antilliaanse instanties in het verleden veel aandacht aan besteedden.

De handel is volgens Van Soest een constante factor in de Antilliaanse economische geschiedenis. "Maar nog steeds is de handel meer ingesteld op de grote winst, dan op duizend dubbeltjes. Daarom is het midden-

en klein-bedrijf op de Antillen nauwelijks tot ontwikkeling gekomen", zo zei Van Soest.

Als gevolg daarvan ontbreekt een goede spreiding van de inkomens. Een beginnende kleine ondernemer heeft het volgens van Soest dan ook niet gemakkelijk op de Antillen. Aan de ene kant wordt hij plat gewalst door een grote Kamer van Koophandel en aan de andere kant bekijken de vakbonden hem argwanend, omdat hij toch als kapitalist gezien wordt wat hij niet is.

Uitvoerig ging Van Soest in op de rol van de olie op de Antilliaanse eilanden. De laatste jaren gaat het slecht met de olie. De raffinaderijen draaien met verlies. Toch slepen de onderhandelingen met de Venezolaanse staatsolie-maatschappij zich voort. Hoe komt dat?, zo vroeg Jaap van Soest zich af. Hij vermoedde dat dit plan door de bemoeienissen van de Antilliaanse overheden met de onderhandelingen. De Antillen willen de economische en sociale afhankelijkheid van het Nederlandse bedrijf niet inruilen voor de afhankelijkheid van een Venezolaanse staatsbedrijf. Toch is Van Soest ervan overtuigd dat de overname door de raffinaderijen geregeld zal zijn vóór de onafhankelijkheid.

De ontwikkelings-hulp aan de Antillen heeft weinig bijgedragen aan de werkgelegenheid. Ten onrechte ging men ervan uit dat verbetering van de infrastructuur bedrijven zou aantrekken. Voor ondernemers is het kennelijk niet aannemelijk genoeg om zich op de Antillen te vestigen. Daarom is in de zeventiger jaren het accent meer komen te liggen op import-vervangende industrieën. Die lopen gevaar als de Antilliaanse markt uiteenvalt na de status aparte van Aruba. Antilliaanse investeerders zullen in toenemende mate gaan beleggen in het buitenland. Die tendens is nu al

zichtbaar. Er wordt vanuit de Antillen meer in het buitenland geïnvesteerd dan het bedrag aan ontwikkelingsgeld dat de Antillen binnenkomt. "Het is alsof je een grote spaarrekening aan het opbouwen bent, terwijl Nederland je geld geeft om te eten", zo zei Van Soest. Deze tendens noemde hij gevaarlijk. "Misschien zijn de Antillen door de ontwikkelingshulp verward geraakt en gewend aan een kunstmatig hoge levensstandaard".

Volgens Van Soest is het de taak voor Antilliaanse historici om bronnen onderzoek te verrichten om te zien of Nederland en Nederlandse bedrijven inderdaad schromelijk van de Antillen geprofiteerd hebben. "Nu is dat nog theorie. Je bent overtuigd als je die theorie met cijfers kunt bewijzen".

In de discussie na afloop stelden Antilliaanse jongeren dat die theorie helemaal niet bewezen hoefde te worden, omdat het iedereen wel duidelijk was dat Nederland en de Nederlandse bedrijven de Antillen hebben uitgebuit. Ook werd Van Soest verweten dat hij de cijfers van Shell had mogen bestuderen. Vóór hem mocht niemand dat en ná hem mag niemand dat. Van Soest ontkende ten stelligste dat Shell in het manuscript van "Olie als water" had zitten schrappen.

Helemaal onzinnig werd "de discussie" toen de jongeren Van Soest aanvielen omdat de Antilliaanse archieven gedecentraliseerd zouden worden. Volgens de jongeren verdwenen tal van archieven uit het Centraal Historisch Archief naar families, Ronnie Martina, woordvoerder van het Antillienhuis, greep hier in en zei dat juist het tegendeel het geval was. Ook bleek dat Nederlandse historici geweigerd hadden een selectie te maken van archiefstukken die van daaruit naar de Antillen gestuurd zouden worden. Dankzij die weigering konden de Antillianen die selectie zelf maken.

Maar de vragenstellers luisterden allang niet meer naar dit antwoord. Daarom maakte Ronnie Martina een eind aan dit onverkwikkelijk gezin.

